

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**Кафедра
Цивільно-правових дисциплін**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 17. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА
НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ**

Освітня програма	Право
Рівня вищої підготовки	першого (бакалаврського)
За спеціальністю	081 Право
галузі знань	08 Право

Рівне – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Право» ПВНЗ «Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука».

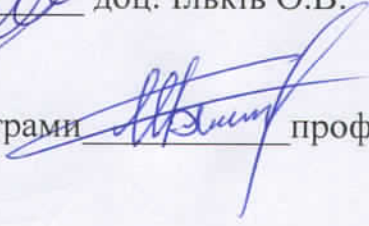
Розробник:

Професор кафедри цивільно-правових дисциплін Ільків О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол від «1» вересня 2022 року № 1.

Завідувач кафедри доц. Ільків О.В.

Гарант освітньо-професійної програми проф. Богатирьов І.Г.

Схвалено навчально-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № 1 від «01» вересня 2022 року

Голова (Оверчук О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 08«Право»	Обов’язковий компонент Освітньої програми	
Загальна кількість годин – 120 год.	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
	Ступінь вищої освіти - бакалавр	30	12 год.
		Практичні, семінарські	
		20	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		70 год.	100 год.
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 081 Право за освітньо-професійною програмою Право

Метою дисципліни «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану» є: набуття компетентностей у сфері соціального захисту населення, в тому числі і зайнятого, для набуття практичних навичок із вибору оптимальних форм та інструментів соціального захисту для різних верств населення, а також для ухвалення ефективних рішень із врахуванням державних гарантій забезпечення соціальних прав людини і громадянина.

Завдання навчальної дисципліни «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану»: полягають у формуванні у студентів знань та навиків виявлення соціальних ризиків та внесення пропозицій щодо їх мінімізації за допомогою оптимальних форм та інструментів соціального захисту, консультування керівників щодо прийняття ефективних рішень у сфері управління персоналом із врахуванням державних гарантій забезпечення соціальних прав різних категорій працівників, а також щодо вибору додаткових форм соціального захисту працівників на конкретному підприємстві з метою покращення результатів їх діяльності.

Під час лекційних, практичних занять, та самостійної роботи студенти майбутні фахівці з права **набувають таких компетентностей:**

ЗК (загальні компетентності), СК (спеціальні, фахові компетентності).

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК18. Здатність до консультування з питань соціального захисту населення та військовослужбовців в умовах воєнного та надзвичайного стану.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану», студенти повинні володіти такими **програмними результатами навчання:**

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 24. Надавати консультації щодо соціально-правового захисту населення, військовослужбовців та ветеранів в умовах воєнного та надзвичайного стану.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні засади соціального захисту населення

Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Сутність та необхідність соціального захисту в умовах ринкової економіки. Класифікація форм та принципи соціального захисту населення Світова практика соціального захисту.

Література: (Основна:1,2,4,6. Додаткова:1-6,22.)

Тема 2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення

Роль вищих органів держави в управлінні сферою соціального захисту населення. Спеціально уповноважені органи у сфері соціального захисту населення, їх повноваження. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в системі управління соціальним захистом населення

Література: (Основна:3-6. Додаткова:2-5,21.)

Тема 3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав

Людина як найвища соціальна цінність держави. Державні соціальні стандарти, гарантії та нормативи. Державні гарантії забезпечення права на працю, безпечних умов праці та відпочинку. Державні гарантії забезпечення достатнього життєвого рівня для себе і своєї сім'ї. Державні гарантії у сфері охорони здоров'я. державні гарантії у сфері надання освітніх послуг. Державні гарантії у сфері міграційної політики.

Література: (Основна:1,3,8,12,15. Додаткова:4,6,7,8,14,22.)

Тема 4. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги

Державні соціальні допомоги, їх види та характеристика. Джерела фінансування державних соціальних допомог (державний та місцевий бюджети). Порядок надання державних соціальних допомог (допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; допомога малозабезпеченим сім'ям; допомога при народженні дитини). Соціальні пільги як елемент соціального захисту населення. Основні засади та принципи надання соціальних послуг. Види соціальних послуг та форми їх надання. Організація діяльності з надання соціальних послуг. Повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в сфері соціальних послуг Кадрове

забезпечення надання соціальних послуг. Права та обов'язки суб'єктів надання та отримувачів соціальних послуг.

Література: (Основна:1-7. Додаткова:11,12,13,15.)

Тема 5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення

Соціально-вразливі категорії населення. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки і захисту соціально вразливих категорій населення. Соціальна захищеність осіб з обмеженими фізичними можливостями та розумовими вадами. Форми соціального захисту багатодітних матерів та неповних сімей. Правові засади і основні складові соціального захисту інвалідів. Соціальний захист інших груп населення: громадян, які постраждали Пенсійне забезпечення інвалідів. Гарантії працевлаштування інвалідів. Діюча система квотування робочих місць. Розвиток нетрадиційних, гнучких форм зайнятості інвалідів.

Література: (Основна:9,10,11,14. Додаткова:13,14,16,17.)

Тема 6. Соціальний захист зайнятого населення

Характеристика категорії «зайняте населення». Об'єктивна необхідність соціального захисту цієї категорії населення. Надання економічної свободи громадянам, створення умов для продуктивної праці, для прояву ініціативи, самостійності підприємництва як центральних ланок соціального захисту працюючих. Індиксация заробітної плати працюючих. як елемент захисту в умовах інфляції. Компенсація втрати частки заробітної плати в зв'язку з затримкою її виплати. Характеристика інших складових соціального захисту зайнятого населення (індексація трудових заощаджень, захист інтересів споживачів тощо). Оцінка сучасного стану соціального захисту зайнятого населення та нагальні проблеми, що потребують вирішення.

Література: (Основна:6,10,11,13,15. Додаткова:1,8,9,20,21.)

Тема 7. Соціальне страхування, його сутність та місце в системі соціального захисту населення

Необхідність соціального страхування та його місце в системі соціального захисту населення. Зародження та розвиток соціального страхування. Системи соціального страхування Бісмарка та Беверіджа. Соціальне страхування: соціальні, економічні, правові та фінансові аспекти. Економічний зміст соціального страхування та його види. Функції та принципи соціального страхування. Місце соціального страхування у системі соціально-трудова відносин.

Література: (Основна:4,5,8,9. Додаткова:1,7,12,19.)

Тема 8. Сучасні підходи до організації діяльності органів соціального захисту з надання соціальних послуг громадам

.Напрями та завдання соціальної роботи в громаді. Сучасні моделі соціальної роботи в громадах. Стратегії та тактики роботи в громаді: співпраці, проведення компаній, боротьба. Підходи до розв'язання проблем у громаді.

Методи оцінки потреб громади. Функції та завдання моделі коаліції. Волонтерська діяльність в рамках територіальної громади. Функціонування громадських організацій в рамках територіальних громад. Завдання та навички соціальних працівників у громадах. Ролі соціального працівника у громаді. Єдиний соціальний внесок. Порядок нарахування та сплати. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування їх функції.

Література: (Основна:1,2,3,6. Додаткова:7,10,18,22.)

Тема 9. Державна політика щодо зайнятості населення в умовах воєнного та надзвичайного стану.

Політика зайнятості як інструмент реалізації та розвитку трудового потенціалу населення. Основні напрямки та принципи державної політики зайнятості населення України. Активні та пасивні заходи регулювання зайнятості. Державні та регіональні програми зайнятості населення України. Основні елементи системи соціального захисту безробітних. Соціальний захист безробітних як система. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Державний фонд соціального страхування на випадок безробіття. Заходи щодо соціального захисту у разі безробіття: види забезпечення та соціальні послуги. Громадські роботи як вид соціальних послуг безробітним громадянам.

Література: (Основна:4,5,7,10. Додаткова:11,12,14,15.)

Тема 10. Державна служба зайнятості як соціальна система.

Становлення Державної служби зайнятості України. Обов'язки, права та структура Державної служби зайнятості України. Недержавні агенції з підбору персоналу. Діяльність центрів зайнятості (ЦЗ) щодо соціального захисту безробітних. Мета та завдання центрів зайнятості. Основні принципи та засади діяльності ЦЗ. Організаційна та функціональна структура ЦЗ. Права та обов'язки клієнтів ЦЗ. Технологія працевлаштування безробітних. Роботодавець як учасник реалізації державної політики зайнятості. Принципи роботи центрів зайнятості з роботодавцями. Ролі роботодавців стосовно Державної служби зайнятості. Участь роботодавців в державній політиці зайнятості. Основні послуги, які центр зайнятості надає роботодавцям. Умови надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних.

Література: (Основна:1,2,8,10. Додаткова:3,7,10,12.)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	У тому числі		
		лекції	практичні	самост. роб.		лекції	практичні	самост. роб..
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Теоретичні засади соціального захисту в умовах воєнного та надзвичайного стану	12	4	2	6	14	2	2	10
2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення	12	4	2	6	13	2	2	10
3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав в умовах воєнного та надзвичайного стану	12	2	2	8	11	-		10
4. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги	12	4	2	6	14	2	2	10
5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення	12	2	2	8	10	-	-	10
6. Соціальний захист зайнятого населення в умовах воєнного та надзвичайного стану	12	4	2	6	12	2	-	10
7. Соціальне страхування, його сутність та місце в системі соціального захисту населення	12	4	2	6	14	2	2	10
8. Сучасні підходи до організації діяльності органів соціального захисту з надання соціальних послуг громадам .	12	2	2	8	10	-	-	10
9. Державна політика щодо зайнятості населення в умовах воєнного та надзвичайного стану.	12	2	2	8	12	2	-	10
10. Державна служба зайнятості як соціальна система.	12	2	2	8	10	-	-	10
Усього годин	120	30	20	70	120	12	8	100

5. Теми практичних

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Форма навчання	
		денна	заочна
1.	1. Теоретичні засади соціального захисту в умовах воєнного та надзвичайного стану	2	2
2.	2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення	2	2
3.	3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав в умовах воєнного та надзвичайного стану	2	
4.	4. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги	2	2
5.	5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення	2	-
6.	6. Соціальний захист зайнятого населення в умовах воєнного та надзвичайного стану	2	-
7.	7. Соціальне страхування, його сутність та місце в системі соціального захисту населення	2	2
8.	8. Сучасні підходи до організації діяльності органів соціального захисту з надання соціальних послуг громадам .	2	-
9.	9. Державна політика щодо зайнятості населення в умовах воєнного та надзвичайного стану.	2	-
10.	10. Державна служба зайнятості як соціальна система.	2	-
	Разом	20	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Форма навчання	
		денна	заочна
1.	1. Теоретичні засади соціального захисту в умовах воєнного та надзвичайного стану	6	10
2.	2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення	6	10
3.	3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав в умовах воєнного та надзвичайного стану	8	10
4.	4. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги	6	10
5.	5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення	8	10
6.	6. Соціальний захист зайнятого населення в умовах воєнного та надзвичайного стану	6	10
7.	7. Соціальне страхування, його сутність та місце в системі соціального захисту населення	6	10

8.	8. Сучасні підходи до організації діяльності органів соціального захисту з надання соціальних послуг громадам .	8	10
9.	9. Державна політика щодо зайнятості населення в умовах воєнного та надзвичайного стану.	8	10
10.	10. Державна служба зайнятості як соціальна система.	8	10
	Разом	70	100

7. Завдання для опрацювання теми з дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
1. Теоретичні засади соціального захисту в умовах воєнного та надзвичайного стану	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна: 1,2,4,6 Додаткова: 1-6,22	6
2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді	Основна: 3-6 Додаткова: 2-5,21	6
3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав в умовах воєнного та надзвичайного стану	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді.	Основна: 1,3,8,12,15 Додаткова: 4,6,7,8,14, 22	6
4. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна: 1-7 Додаткова: 11,12,13,15	6
5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна: 9,10,11,14 Додаткова: 13,14,16,17	6
6. Соціальний захист зайнятого	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного	Анотування основних та	Основна: 6,10,11,13,	6

населення в умовах воєнного та надзвичайного стану	заняття, огляд теоретичного матеріалу	додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	15 Додаткова: 1,8,9,20,21	
7. Соціальне страхування, його сутність та місце в системі соціального захисту населення	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	Основна: 4,5,8,9 Додаткова: 1,7,12,19	6
8. Сучасні підходи до організації діяльності органів соціального захисту з надання соціальних послуг громадам .	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна: 1,2,3,6 Додаткова: 7,10,18,22	6
9. Державна політика щодо зайнятості населення в умовах воєнного та надзвичайного стану.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	Основна: 4,5,7,10 Додаткова: 11,12,14,15	6
10. Державна служба зайнятості як соціальна система.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна: 1,2,8,10 Додаткова: 3,7,10,12	6

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану» застосовуються наступні методи навчання:

1. Лекції із застосуванням пояснювально-ілюстративного методу, із використанням мультимедійних презентацій.
2. Практичні заняття з застосуванням інтерактивних методів проведення практичних занять (режим бесіди, діалогу).
3. Складання опорного конспекту теми, побудова структурної схеми окремого питання, систематизація інформації у вигляді таблиці тощо;
4. Методи та прийоми активізації навчальної діяльності студента під час лекційних та практичних завдань (дискусія, дебати, кейс-метод тощо).
5. Поточне консультування. Самостійна робота студентів з літературними та Інтернет-джерелами.
6. Презентація результатів виконаних завдань та досліджень студентом.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Соціальний захист в умовах воєнного та надзвичайного стану» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Поняття соціального забезпечення та його місце в системі соціального захисту.
2. Поняття та предмет права соціального забезпечення.
3. Метод права соціального забезпечення.
4. Системи права соціального забезпечення.
5. Функції права соціального забезпечення.
6. Принципи права соціального забезпечення.
7. Джерела права соціального забезпечення України: загальна характеристика.
8. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері права соціального забезпечення.
9. Поняття та види правовідносин у праві соціального забезпечення.
10. Суб'єкти правовідносин у праві соціального забезпечення.
11. Громадяни як суб'єкти правовідносин у праві соціального забезпечення.
12. Уповноважені державою органи та організації як суб'єкти правовідносин у праві соціального забезпечення.
13. Об'єкти правовідносин у праві соціального забезпечення.
14. Зміст правовідносин у сфері права соціального забезпечення.
15. Юридичні факти які зумовлюють виникнення, зміну чи припинення правовідносин у праві соціального забезпечення.
16. Поняття, ознаки, та види стажу у праві соціального забезпечення.
17. Поняття та правові ознаки соціального ризику.
18. Непрацездатність як соціальний ризик. Види непрацездатності.
19. Поняття, ознаки та причини інвалідності.
20. Порядок розслідування нещасного випадку на виробництві.
21. Втрата годувальника, як соціальний ризик.
22. Порядок визнання громадян безробітними.
23. Поняття, критерії та порядок підтвердження малозабезпеченості.
24. Поняття, порядок підтвердження тимчасової втрати працездатності.
25. Поняття соціального страхування. Його види та організаційні засади.
26. Відмінність соціального страхування від цивільно-правового договору страхування.
27. Організація пенсійного страхування в Україні.
28. Обов'язкове державне страхування у зв'язку тимчасовою непрацездатністю.

29. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
30. Поняття види та ознаки страхових пенсій.
31. Пенсії за віком: загальна характеристика.
32. Організація солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
33. Пенсії по інвалідності: загальна характеристика.
34. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника: загальна характеристика.
35. Порядок призначення та виплати пенсії в солідарній пенсійній системі.
36. Види довічних пенсій в накопичувальній пенсійній системі.
37. Порядок отримання одноразової виплати з Накопичувального фонду.
38. Пенсійний контракт.
39. Поняття та правові ознаки спеціальних пенсій.
40. Пенсійне забезпечення державних службовців.
41. Пенсійне забезпечення наукових та науково-педагогічних працівників.
42. Пенсійне забезпечення суддів і службових осіб органів прокуратури.
43. Правове регулювання пенсій за особливі заслуги перед Україною.
44. Поняття і види страхових допомог.
45. Підстави та умова надання допомоги по безробіттю застрахованим громадянам.
46. Порівняльна соціальна політика: держави з високим і середнім рівнем доходів.
47. Порівняльна соціальна політика: держави із середнім рівнем доходів.
48. Порівняльна соціальна політика: транзитивні суспільства.
49. Програми субсидіювання: аналіз стану в Україні та державах Західної Європи.
50. Політика соціальної адаптації мігрантів: досвід України та держав Західної Європи.
51. Релігійні групи в глобальному просторі: основи соціальної політики адаптації.
52. Мовні групи в умовах міграції: національна політика та забезпечення мовного різноманіття.
53. Соціальна політика та національна безпека.
54. Медичне страхування та національна безпека.
55. Система медичного забезпечення як напрям соціальної політики в Україні.
56. Система соціального захисту сільського населення.
57. Соціальна держава в умовах світової економічної кризи.
58. Глобалізація, держава і соціальна політика: основні тенденції.
59. Програми соціального розвитку в Україні.
60. Реформування системи соціальних відносин в Україні.
61. Фізична культура, спорт і соціальна політика в Україні.
62. Програми територіального розвитку: соціальний аспект.
63. Фінансування програм соціального розвитку: недержавний сектор і влада.
64. Соціальна держава: крах чи нові перспективи.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсум- ковий контрол ь	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

12. Шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизовувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	

60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	

13. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді.
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю

14. Рекомендована література Основна

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навчальний посібник. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с
2. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
3. Про затвердження Положення про державну службу зайнятості: наказ Міністерства соціальної політики України № № 945 від 14.06.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0733-19>
4. Охорона праці та цивільний захист: Підручн. / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська за ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, «Основа», 2019. – 472 с.
5. Охорона праці та цивільний захист: Підручник для студ., які навчаються за спеціальностями галузей знань «Автоматизація та приладобудування» / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська за

- ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 417с.
<http://ela.kpi.ua/handle/123456789/26895>
6. Охорона праці та цивільний захист: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальностей 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» і 152 «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» усіх спеціалізацій приладобудівного факультету / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. І. Полукаров, О. В. Землянська. – Електронні текстові данні (1 файл: 2,74 Мбайт)– Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018.– 285с.
 7. Основи охорони праці [Електронне видання] : підручник / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Д. В. Зеркалов, О. І. Полукаров [та ін] ; НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського». – Електронні текстові данні (1 файл: 7,4 Мбайт). – Київ : Основа, 2015. – 456 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18512>
 8. Право соціального забезпечення: навч. посіб./ О.В. Москаленко. - Х:Юрайт, 2017.- 164с
 9. Колеснік Т.В. Пенсійна реформа в Україні правові аспекти // Актуальні проблеми права: теорія та практика : зб. наук. пр. - Луганськ: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2011. -№ 21. - С. 212- 17 219.
 10. Право соціального забезпечення України: підручник /[Пилипенко П. Д. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів, нац. ун-т ім. Івана Франка. - 4-те вид., перероб. і допов. - Київ : Ін Юре, 2014.-476 с.
 11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. //Права людини (Основні міжнародно-правові документи): Зб. документів. - К.: Офіційне видання, 1989.
 12. Конвенція 1952 року № 102 МОП "Про мінімальні норми соціального забезпечення": Зб. документів. - К.: Офіційне видання, 1989.
 13. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI – zakon2.rada.gov.ua.
 14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV – zakon0.rada.gov.ua.
 15. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 – zakon3.rada.gov.ua.

Додаткова

1. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення : монографія [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. А. М. Колота. Київ : КНЕУ, 2017. 504 с. (розділ 4)
2. Деякі питання використання коштів державного бюджету для виконання заходів із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення: Постанова Кабінету Міністрів України № 256 від 12.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2017-%D0%BF#n77>
3. Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг): Постанова Кабінету Міністрів України № 1417 від 29.12.2009 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1417-2009-%D0%BF>
4. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України: Закон України № 423 від 17.06.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-п>
5. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України: Закон України № 423 від 17.06.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-п>
6. Про затвердження Порядку атестації соціальних працівників, інших фахівців, що надають соціальні та реабілітаційні послуги: Наказ Міністерства соціальної політики України № 612 від 01.10.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1771-12>
7. Про затвердження стандартів надання послуг соціальної підтримки населенню: наказ Міністерства соціальної політики України № 1 від 05.01.2015 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0075-15>

8. Про соціальні послуги: Закон України № 966-IV від 19.06.2003 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
9. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України № 3551-XII від 22.10.1993 р. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>
10. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : монографія / [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2012. 501 с.
11. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon2.rada.gov.ua.
12. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon5.rada.gov.ua.
13. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV (поточна редакція – 07.08.2015) – zakon5.rada.gov.ua.
14. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII (поточна редакція – 28.12.2015) – zakon5.rada.gov.ua.
15. Про затвердження Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки: Закон України від 04.04.2013 (поточна редакція – 01.01.2015) – zakon2.rada.gov.ua.
16. Конвенція про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці № 187: Міжнародний документ від 15.06.2006 № 187 – zakon5.rada.gov.ua
17. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII – zakon5.rada.gov.ua
18. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V – zakon0.rada.gov.ua.
19. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI – zakon2.rada.gov.ua.
20. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV – zakon0.rada.gov.ua.
21. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 – zakon3.rada.gov.ua.

Інформаційні ресурси

22. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
23. Офіційний веб-сайт Президента України. – Режим доступу : <http://www.prezident.gov.ua/>.